

snarest muligt at faa bortvejret. Der var en lille Periode, i hvilken Rygterne daglig gik, at nu var det galt her; nu der. Resultatet var, at Kalundborg-Banken og Banken paa Turø maatte gaa under. Kalundborg-Banken gik konkurs, og Banken paa Turø maatte træde i Likvidation. Resultatet for Sparerne blev dette, at medens Sparerne i Kalundborg-Banken fik udbetalt 50 pCt. af deres Penge uden Udsigt til at faa mere, medmindre der rækkes dem en hjælpende Haand, har Sparerne i Turø Bank endnu intet faaet udbetalt; der er Haab om, at de en Gang i Fremtiden kan faa 45 pCt. af deres Penge, men hvornaar de faar noget udbetalt, ved man ikke. At slikt er meget uheldigt, kan vi sikkert blive enige om. Det er en Ulykke først og fremmest for dem, som det rammer, men det er tillige en Ulykke for os alle, fordi det i høj Grad svækker Sparsommeligheden, og den er saa vist ikke for stor i Forvejen. Foruden de to Bankkrak, jeg her har nævnt, har vi ogsaa i dette Aar været Vidne til, hvilke store Vanskeligheder tre andre Pengeinstitutter har været ude for, nemlig en Bank i Svendborg, en Bank i Hillerød og Nordisk Bank i København. Det var kun ved Støtte fra de store Bankers Side, at det lykkedes at holde deres Sparere skadesløse; det gik kun, ud over Aktionærerne, Sparerne fik deres Penge. ■ ■ ■

I Anledning af den Usikkerhed og Utryghed, der er skabt ved disse Forhold, vil jeg rette en Henstilling til den højtærede Regering om snarest mulig at tage det Spørgsmaal op, hvad der kan gøres for at tilvejebringe tryggere Forhold paa disse Omraader. Jeg paaskønner i allerhøjeste Grad de store Forbedringer, der i Aarenes Løb er sket gennem de forskellige Love vedrørende Banker og Sparekasser, Ansættelse af en Bankinspektør og en Sparekasseinspektør o. s. v.; men Kendsgerningerne har vist og vil sikkert ogsaa i Fremtiden komme til at vise, at det ikke er muligt helt at gardere sig mod Bedragerier eller letsindige Dispositioner rundt omkring i Bankerne, Dispositioner, som kan paaføre Sparerne Tab.

Jeg har som Likvidator i Banken for Kalundborg og Omegn beskæftiget mig en Del med denne Banks Forhold, og det giver mig Anledning til at rejse det Spørgsmaal: Hvad kan der gøres yderligere for at sikre Sparerne deres i vore Pengeinstitutter opsamlede Kapital? Jeg har set, hvilken Ulykke et saadant Bankkrak er for en Egn. Det ved Bankkrakket i Kalundborg lidte Tab beløber sig sandsynligvis til 10—11

Mill. Kr., men ved Siden deraf er der tabt et lignende Beløb ved de Henkelske Foretagender, Kalundborg Skibsværft, Marstalværfet, Vulcanværfet, Dampskibsselskabet Kalundborg, Motordampskibsselskabet Marienborg, Skibsselskabet Frode, Smith, Myrind og Hüttemeyer, Refsnæs Teglværk, Hoteller, Byggeforetager o. s. v. — i alt et Tab paa ca. 20 Mill. Kr. i disse forskellige Foretagender, der stod i Forbindelse med Kalundborg; og selv om vel en Del af disse Tab fordeler sig udover Landet, er dog en meget stor Part af Beløbet gaaet tabt i Kalundborg By og dens Omegn.

Værst er det selvfølgelig for de gamle Mennesker, som ser deres Penge smuldre bort, den Kapital, som de med Møje og Besvær har sammensparet for at sikre sig paa deres gamle Dage. De har ofte haft et sparsomt Udkomme før Krigen, fordi deres Kapital var for lille, men under Krigens Højkonjunkturer har det været dem meget vanskeligt at faa deres Penge til at slaa til. Adskillige lod sig da friste til at købe Aktier, der gav større Udbytte, og hvorledes det er gaaet dem, ved vi: mange af dem har tabt alt, hvad de ejede, paa den Maade. Men Køb af Aktier er nu en Gang en Indsats i en Virksomhed: man vil tage Gevinsten og haaber, at den bliver stor, men man løber samtidig en Risiko og maa være forberedt paa, at Pengene kan gaa tabt. Nu sidder mange af disse Mennesker, som lod sig friste af Aktieselskabernes høje Udbytte, med Smerten, men derved er jo intet at gøre. Man kan kun beklage disse gamle Mennesker. Men saa er der de forsigtige, dem, som vilde nøjes med almindelig Bankrente og har indsat deres Penge i en Bank. De vidste, at vi havde Bankloven, statsautoriserede Revisorer, Bankinspektør o. s. v. og derigennem Statskontrol. At ogsaa saadanne Mennesker skal komme til at miste deres Penge, bør efter min Mening absolut forhindres. Det svækker Sparsommeligheden hos de yngre og er en Ulykke for de ældre, der paa Grund af Alder og Svagelighed ikke er i Stand til paa ny at tjene til Livets Ophold.

Men kan der da gøres noget for at sikre Sparerne deres Penge, vil man maaske spørge. Jeg vil dertil straks svare ja. Jeg paaskønner, som sagt, det Arbejde, der er gjort gennem Aarene for at skabe Sikkerhed i vore Pengeinstitutter, for Bankernes Vedkommende særlig det sidste Skud paa Stammen: Bankloven af 4. Oktober 1919 og Bankinspektionen. Det var et Fremstød, og jeg tvivler ikke om, at den nuværende Bankinspektør, Medlem af det